

Ontdekkers en schepen

Door Jos Verbist

Hoe begint men een themaverzameling? Door toeval; In 1975 kreeg ik een munt met een afbeelding van Columbus en een schip en dan begon de zoektocht naar andere munten die in dit thema pasten.

De bekendste ontdekkingsreiziger is ongetwijfeld Columbus die op een groot aantal munten van diverse landen is afgebeeld

Christoforo Colombo (Spaans: Christobal Colon)

Italiaanse ontdekkingsreiziger (Genua 1451 – Valladolid 21-05-1506).

Reisde in 1492 in dienst van Spanje westwaarts naar Indië met 3 schepen. Hij kwam niet in Azië maar ontdekte een nieuw continent dat hij tijdens verscheidene reizen in bezit nam voor Spanje.

1. VSA	C16	½ \$ 1892: Colombian Exposition
2. Colombia	KM 187	50 centavos 1892 (eerste portret Columbus op munt)
3. El Salvador	KM 115	1 Peso 1908
4. Cuba	KM 71	5 Peso 1981 Nina
5. Cuba	KM 72	5 Peso 1981 Pinta
6. Cuba	KM 73	5 Peso 1981 Santa Maria

1

5

Vasco Nuñez de Balboa (Spaans conquistador)

(ca 1475 – Panama 1517)

Ging onmiddellijk na Columbus naar Amerika en bereikte in 1513 de Stille oceaan.

7. Panama	KM 5	50 Centesimos 1904 (Balbao)
8. Cook	KM 44	50 \$ 1990 (Balbao & schip)

Louis-Antoine de Bougainville

Franse ontdekkingsreiziger (Parijs 1729 – 1811);

Hij maakte in 1766 – 1769 als eerste Fransman met 2 schepen een reis rond de wereld.

9. Vanuatu   KM 21   50 Vatu 1994

John Byron

Engels ontdekkingsreiziger (Newstead Abbey 1723 – Londen 1786)

Grootvader van de dichter Lord Byron. Hij scheepte zich in 1741 in voor een reis om de wereld die afliep met een schipbreuk voor Patagonië. Uitgezonden naar de Zuidelijke zeeën in 1764, maakte hij een reis rond de wereld.

10. Tokelau   KM 9   5 \$ 1989 Byron en HMS Dolphin

John Cabot (eigenlijk Giovanni Caboto)

Italiaanse zeevaarder (Genua 1450 – 1498)

Maakte tegelijk met Columbus plannen om Azië via de westelijke richting te bereiken. Hij vond geen steun in Italië of Spanje, wel in Engeland. Hij voer met één schip uit en bereikte zes weken later Labrador. Teruggekeerd kreeg hij een nieuwe opdracht, maar van de 6 schepen die in 1497 vertrokken is nooit meer iets gehoord.

11. Cook   KM 204   5 \$ 1992

Pedro Alvarez Cabral

Portugees zeevaarder (Belmonte 1468 – 1526)

Vertrok in 1500 voor een zeiltocht naar Indië. Hij zeilde zover westwaarts dat hij Brazilië als eerste Europeaan bereikte en hij nam dit land voor de koning van Portugal in bezit.

12. Portugal   KM 493   50 Escudo's 1968

13. Portugal   KM 717   200 Escudo's 199

14. Westelijke Sahara   KM   10.000 Peseta's 2000

Jacques Cartier

Franse ontdekkingsreiziger (St-Malo 1491 – 1557)

Verkende in 1534 – 1536 de loop van St-Laurens en vestigde er in 1541 een eerste kolonie die helaas spoedig ten gronde ging

15. Canada   KM 141   1 \$ 1984

16. Cook   KM 43   50 \$ 1990

Cheng Ho

Chinees admiraal (1371 – 1435) die in de Chinese invloed in de landen rond de Indische Oceaan uitbreidde. Hij zeilde in 1405 met 62 schepen en 27.000 man naar Vietnam, Siam,

Malacca en Java, dan door de Indische oceaan naar Indië en Ceylon en keerde in 1407 terug. Latere reizen gingen tot de Arabische en Afrikaanse kusten.

17. China   Y 305   5 Yuan 1990

James Cook

Engelse ontdekkingsreiziger (Marlon 1728 – Hawaï 1779)

Maakte verscheidene reizen in de Stille Oceaan en verkende de kusten van Nieuw-Zeeland en Australië (1770), zocht naar het zuidelijke vasteland (1772 – 1775). Hij vertrok in 1778 vanuit Hawaï naar de beringstraat langs de Westkust van Noord-Amerika en werd er bij zijn terugkeer op Hawaï gedood door inboorlingen. Cook beschreef zijn reizen uitvoerig en wetenschappelijk.

18. Cook	KM 107	5 \$ 1973 2 ^e reis van Cook
19. Nieuw Zeeland	KM 40	1 \$ 1969 Cook in New Zealand
20. Nieuw Zeeland	KM 69	50 Cent 1968 Endeavour
21. Rusland	KM 242	3 Roebel 1990 Cook op Unalaska Island

Francis Drake

Engelse zeevaarder (Crowndale 1545 – nombre Dios 1596)

Hij voegde zich bij de piraten die het vooral op de Spaanse zilvervloten hadden gemunt. Maakte een tocht naar Zuid-Amerika (1566 – 1567) en een reis rond de wereld (1577 – 1580), waarbij hij op de westkust van Amerika vele schepen kaapte.

22. Eiland Man   KM 629   1 Crown 1996

Vasco da Gama

Portugees ontdekkingsreiziger (Sines 1469 – Cochin 1524)

Hij leidde in 1497 – 1499 een expeditie via Kaap de Goede Hoop naar Indië en keerde met een kleine lading specerijen terug naar Lissabon. In 1502 volbracht hij een nieuwe expeditie en dwong de Indische vorsten tot handel met Portugal en niet meer met de Arabische handelaars.

23. Portugal	KM 598	50 Escudo's 1969
24. Sao Thomé & Principe	KM 50	1000 Dobras 1990

24

26

Hendrik de zeevaarder

Prins van Portugal (Oporto 1394 – Sagres 1460)

Hendrik maakte zelf geen reizen maar stuurde een aantal expedities uit om de kusten van Afrika steeds verder Zuidwaarts te verkennen en handelsposten te stichten

25. Portugal	KM 670	200 Escudo's 1994
26. Gambia	KM 34	20 Dalasis 1993

Henry Hudson

Engelse zeevaarder (ca. 1565 – 1611)

Heeft zowel in noordoostelijke als in noordwestelijke richting via het noordpoolgebied getracht China en Japan te bereiken. Na een slopende overwintering in de Hudsonstraat brak munterij uit. Hudson werd met enige anderen in een kleine sloep, gezet en verdween.

27. Cook	KM 89	50 \$ 1990
----------	-------	------------

Mohammed Ibn Battouta

Arabisch wereldreiziger (Tanger 1304 – fes 1377) die Midden-Afrika, India, Sumatra, China en Zuid-Rusland bezocht. Zijn reisbeschrijving geeft een levendig beeld van het leven en de toestanden in deze landen.

28. Maladiven	KM 96	250 Rufiyaa 1995
---------------	-------	------------------

Jean Francois de la Pérouse

Frans zeeofficier (Albi 1741 – eiland Vanikoro 1788)

In 1785 vertrok hij met 2 schepen om de noordwest passage te zoeken aan de zijde van de Grote Oceaan. Hij verkende de noordoost kusten van Azië en de zeeën ten noorden van Japan. Hij bevond zich in februari 1788 in Botany Bay (Sydney). Wat er nadien gebeurd is onbekend, pas in 1826 ontdekte men tussen de riffen van het eiland Vanikoro overblijfselen van de schepen van La Pérouse

29. West Samoa	KM 102	10 Tala 1994
----------------	--------	--------------

Leif Ericson

(ca. 1000) Een zoon van Erik de Rode zette de ontdekkingen van zijn vader op Groenland voort. Volgens een Noorse saga zou hij op weg naar Groenland koers hebben gewijzigd en bereikte toen onbekend land. Er wordt beweerd dat dit Labrador was. Hoe dit zij, andere reizen volgden en blijkbaar kwamen er Noren tot in de St-Laurensbaai. In de 13^e eeuw verdwenen de vikingnederzettingen op Groenland en zo komt het dat Europa pas in 1492 met Columbus werkelijk de “Nieuwe Wereld” ontdekte.

30. Cook	KM 97	50 \$ 1988
----------	-------	------------

Fernão de Magalhães

Portugees zeevaarder (Saboroso 1470 – Filippijnen 1521)

Nadat Balbao de Stille Oceaan had ontdekt, maakte Magalhães een plan om een zuidelijke doorgang daarheen te zoeken. Hij vertrok in 1519, overwinterde voor de kust van Zuid-Amerika en zocht tussen de eilanden van Vuurland een doorgang naar de Stille Oceaan. Hij bereikte in 1521 de Marianen en ten slotte de Filippijnen waar Magalhães gedood werd in een

gevecht met inboorlingen. Sebastian de Elcano keerde met één schip en 18 man behouden terug naar Spanje.

31. Portugal	KM731	200 escudo 2000
32. Cook	KM 64	50 \$ 1988

Piri Reis

Turks zeevaarder († 1554) en cartograaf, diende jarenlang op de Turkse vloot en leidde vanuit Egypte expedities in de rode Zee en de Perzische golf. In 1513 stelde hij een wereldkaart samen waarin de ontdekkingen van Columbus reeds verwerkt zijn.

33. Turkije	KM 1038	50.000 Lire 1995
-------------	---------	------------------

Walter Raleigh

Engelse zeevaarder (Hayes 1552 – Londen 1618)
Nam deel aan de ontdekkingsstochten in Noord en Zuid-Amerika

34. Gibraltar	KM 704	1 Crown 1998
---------------	--------	--------------

Jacob Roggeveen

Nederlands zeevaarder (Middelburg 1659 – 1729)
Hij maakte van 1721 tot 1723 een ontdekkingsreis langs Kaap Hoorn op zoek naar het Zuidland. Hij ontdekte het Paaseiland.

35. West Samoa	KM 11	1 Tala 1972
----------------	-------	-------------

Abel Tasman

Nederlandse ontdekkingsreiziger (Lutjegast 1603 – Batavia 1659)
Hij omzeilde als eerste (1642 – 1643) Australië en ontdekte het naar hem genoemd eiland.

36. Fiji	KM 63	10 \$ 1993
----------	-------	------------

Amerigo Vespucci

Italiaanse reiziger (Florence 1454 – Sevilla 1512)
Maakte 2 of 3 reizen naar de Nieuwe Wereld, aantekeningen hierover werden gepubliceerd (Mundus Nova, 1503). Op een kaart van Waldseemüller (1513) wordt Brazilië Terra Americi genoemd en dit ook voor op de bekende wereldkaart van Mercator (1538)

37. Sierra Leone	KM 112	1\$ 1998
38. Cuba	KM 587	10 Peso 1996

